

vsem uvedbam, s katerimi hočejo njegove moči oškodovati. Liberalci hočejo zakriti svoje protikmečko stališče s tem, da uprizarjajo takozvane farške gonje, nemškutarji svojo agitacijo za nemštvo, toda ne bomo jim dali miru, temveč jih neusmiljeno razkrinkali.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 13. januarja: Avstrijska delegacija bo sklicana na 30. januarja. Vendar bo zborovanje delegacij šele 10. ali 12. februarja. Do tedaj bodo zborovali odseki. — Med Rusi in Nemci je opažati veliko zblizanje. Znano je, da je že Bismark, veliki Nemec, bil vedno za zvezo z Rusijo. Tudi je znano, da ruska vlada, in posebno vladarska rodbina, le bolj viete na nemško stran. Zadnje čase je bil sicer med obema državama spor zaradi Avstrije. Sedaj pa sta se nemški cesar in ruski car pobotala. Radi tega pa so Francozi zelo hudi na Ruse. — Turčiji se ne godi dobro v Arabiji. Vstaja arabskih rodov je tako krvava, da morajo Turki zopet poslati novih vojakov v Arabijo.

Dne 14. januarja: Dalmatinski Hrvatje pošiljajo, odkar so vstopili hrvaški pravaši v Slovenski klub, dr. Susteršiču neprestano priznalne brzojavke. V državnem zboru nastopata sedaj Slovenec in Hrvat kot en narod, kar je za edinstvo med Jugoslavnimi velikoga pomena. — Na Finskem imajo sedaj volitve v deželni zbor. Največ glasov so dobili socialisti. Toda tudi krščanska delavska stranka je dobila že lepo število glasov. Zanimivo je, da imajo na Finskem pravico biti voljene tudi ženske. To bo govorenja v deželnem zboru! — Rumunsko ministrstvo Bratianu je podalo ostavko.

Dne 15. januarja: Ogrska poslanska zbornica je dne 11. t. m. sprejela v tretjem čitanju avstro-ogrsko-srbsko trgovski pogodbo. — Črnogorski kralj pride na Dunaj posejti cesarski dvor ali koncem tega ali začetkom prihodnjega meseca. — Bolgarski vojniki so streljali te dni iz neznanih vzrokov na neko turško stražnico in ustrelili dva, ranili pa enega turškega vojaka. Turki so se branili in ustrelili ali ranili baje 5 Bolgarov.

Dne 16. januarja: Za cesarskega namestnika na Češkem bo najbrž še ta teden imenovan grof Thun. Kakor se poroča, se bo vlada obvezala, da se bo v vseh rečeh, tičočih se češkega kraljestva, zlasti pa spornih vprašanj med Čehi in Nemci, ozirala na njegove nasvete. — Italijanski dijaki so nabili v Trstu po mestnih vogalih oklie na meščanstvo, v katerem pozivajo na boj za italijansko vseučilišče. — V Monakovem na Bavarskem je zgrabila policija v neki gostilni 23 anarhistov, ki so se zbrali ravno kar k nekega zborovanju. Stari so bili od 20 do 30 let. Pri mnogih se je vršila že lišna preiskava ter so našli mnogo obtežljivih listin. — Ob Drini pri Bjelini so srbski kmetje s silo onemogočili bosanskim kmetom sekati na svojem posestvu les. Bosanski kmetje so se pritožili pri bosanski deželni vladi, ki je odposlala nato v Bjelino pehotni bataljon s strojnimi puškami. Vojaki so izkopali široke obmejne jarke. Srbi so pred vojaki zbežali.

Dne 17. januarja: Diplomatična pogajanja o trgovski pogodbi Avstro-Ogrske s Črno goro so malone končana. Pogodba se kmalu podpiše. — V Londonu so zaprli zadnje dni nad 100 anarhistov. — Bosanski deželni zbor se sestane dne 23. t. m.

Dne 18. januarja: Perzijski konzul v New-Yorku je objavil oklie, v katerem prosi perzijska vlada vse narode, naj preprečijo, da Rusi in Angleži ne osvoje Perzije. — Nemški katoliški šodh za leto 1911 se bo vršil od 6. do 10. avgusta v Mogunciji. — V Nemčiji se bodo vršile letos državnozbornske volitve, in sicer meseca oktobra.

Razne novice.

* **Državni zbor** se je v torek, dne 17. t. m. zopet otvoril. Ministrski predsednik je predstavil poslanski zbornici nove ministre.

* **Duhovniška vest.** Zupnija v Pernicah je podeljena častitemu gospodu Ivanu Hauptmanu, provizorju istotam.

* **Odlikovanje.** Gospod Florijan Kuharič, župan šardinski, je bil od cesarja odlikovan s srebrnim križcem s krono. Čestitamo!

* **Cesar** se je dne 16. t. m. ob 8. uri zjutraj v prvič po svoji bolezni peljal iz Schönbruna na dvor na Dunaju. Množica je cesarja navdušeno pozdravljala.

* **Napredna občina.** Občina Petrovo selo na Hrvatskem je po svojem občinskem odboru soglasno sklenila, da v svojem območju zatre vse šnopsarije, krčme pa zniža na samo 10. Obenem se je obrnil občinski odbor do vseh merodajnih oblasti s prošnjo, da naj ne dovolijo nikomur več točenja žganja in se ne izda nobena nova krčmarska koncesija.

* **Versko sovrašstvo.** Graški mestni očetje so dovolili za židovske zadeve 500 kron, za starokatoličane 750 kron, za protestante 7500 kron, a prošnjo katoličanov za 2000 kron, s katerimi bi se naj naredila popravila na nekaterih cerkvah, so odklonili. Vsa druga veroizpovedanja so jim ljuba, le proti katoliškemu imajo neizmerno mržnjo. Zraven sovrašstva do katoliške vere imajo še drugo lastnost vseh pravil liberalcev, namreč, da z občinskim denarjem ne znajo gospodariti. Letos iščejo posojila za 3 milijone.

Liberalno podjetje „Delniška družba združenih pivovaren Zalec in Laški trg“ ima v nedeljo dne 29. t. m. VIII. redno zborovanje delničarjev v Ljubljani. V upravnem svetu tega liberalnega podjetja so: dr. Brenčič, dr. Karlovšek, Širca, Roblek in Roš. L. 1908 je bilo izkazanega 70.000 K primanjkljaja. Podjetje ima več uradništva kot delavstva. Med uradništvom igra odlično vlogo neka mažarska igralka. Sedanji občni zbor utegne prinesiti presenečenja.

* **Za koroške Slovence.** Vseslovenska ljudska stranka je imela dne 13. t. m. v Ljubljani sejo, v kateri se je posvetovalo, kaj storiti proti nasilnemu postopanju koroške vlade proti tamošnjim našim bratom. Zaradi razpusta „Katoliško-političnega in gospodarskega društva za koroške Slovence na Koroškem“ je poslal dr. Susteršič ministrskemu predsedniku baronu Bienertu naslednjo brzojavko: „Ministrski predsednik, ekscelencu baron Bienert, Dunaj. — Deželna vlada v Celovcu je razpustila pod ničevo pretvezo „Slovensko politično društvo za Koroško“. Proti temu nezaslišanemu nasilnemu činu protestira „Slovenski klub“ ter zahteva takojšnjo postavno remeduro.“ — Vsi Slovenci sočutijo z bridko usodo koroških Slovencev. Toliko narodnih krivic, kolikor jih morajo pretrpeti naši obmejni bratje na Koroškem, jih poleg Slovkov na Severnem Ogrskem ne pretrpi nobeno ljudstvo v Evropi. Dandanes se dogajajo na Koroškem taki škandali, da se moramo končno vprašati, ali biva mo med kakim zdvijanjem ljudstvom v Južni Afriki, ali še v Avstriji, v sredini omikanih narodov.

* **Za katoliško misel.** V Ljubljani se bodo v letošnjem poletju vršile velike prireditve. Slovensko katoliško akademsko tehniško društvo „Zarja“ v Gradcu bo obhajalo svojo desetletnico v Ljubljani. Obenem se bo vršilo slovesno zborovanje naših Orlov. K temu dvema dnevnoma naše nadopolne mladine se bo pridružil še tretji dan, ko bo celokupno slovensko ljudstvo pokazalo, kako je navdušeno za naše narodne in verske svetinje. Naše prireditve pa bodo posetili tudi bratje Hrvatje, da pokažejo, kako ozke so vezi, ki nas družijo z njimi. Tako se bomo skupno pripravili in navdušili za nadaljne boje.

Protialkoholno gibanje med šolsko mladino. Kdor ima mladino, ima prihodnost. Zato se abstinencije v Nemčiji trudijo, da bi že šolsko mladino pridobili za protialkoholno gibanje. Za ljudsko šolsko mladino so ustanovili posebno protialkoholno zvezo „Schutzengelbund.“ Tudi med avstrijskimi Nemci se širi ta mladinska organizacija. Koncem leta 1909 je imel „Schutzengelbund“ v Avstriji 11.224 udov. — Tudi pri nas na Slovenskem moramo pričeti z abstinenco pri šolski mladini, ako hočemo, da bo imelo protialkoholno gibanje trajne vspehe.

* **Od meje.** Zaradi ljudskega štetja v arvežkem okraju nam prihajajo od naših zaupnikov vznemirljive vesti. Pritisk od nemške strani je velik. Na Slesbergu sta nemška zaupnika Jožef Liecer in Jožef Stani, in pridno jima pomaga agitator za Narodno stranko ob zadnjih državnozbornskih volitvah, Pilinger. Tudi v Lučanah se Nemci trudijo, izbrisati vsak slovenski sled.

* **Delavski poučni tečaj** se bo vršil v Ljubljani v dneh od 5. do 12. marca 1911. Spored. I. Nedelja, dne 5. marca 1911: Ob 10. uri dopoldne shod, ki ga sklicuje Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani. Popoldne ob 6. uri: Igra, ki jo uprizaro Katoliško izobraževalno društvo iz Most. II. Od ponedeljka, 6. marca, do sobote, 11. marca 1911: A. Predavanja. 1. Dr. Aleš Ušeničnik, Apologetika; 2. dr. J. Krek, Delavstvo in politika; 3. Evgen Jaro, Delavstvo in izobrazba; 4. dr. Evgen Lampe, Osnovni temelji delavskega združevanja; 5. dr. J. Krek, Velika industrija in delavstvo; 6. dr. Lovro Pogačnik, Občinski red in občinski volilni red za deželo; 7. dr. Ferdinand Tomažič, Bolniško in nezgodno zavarovanje; 8. Jože Gostinčar, Reformni načrt socialnega zavarovanja za starost in onemoglost; 9. Iv. Traven, Delavske gospodarske organizacije; 10. dr. Franc Derganc, Socialna medicina; 11. Luka Smolnikar, Delavec v društvu; 12. Karel Dermastia, Praktično poslovanje v delavskih organizacijah. B. Ogledi za delavstvo zanimivih naprav (Katoliška tiskarna, delavske hiše, bolnišnica, Delavsko konsumno društvo, tobačna tovarna, Marijanišče in drugo). C. Razgovori. Javni razgovori in praktični nastopi vsak večer. III. Nedelja, dne 12. marca ob 10. uri dopoldne: Velik delavski shod. Tečaj se vrši v novem Ljudskem domu v Ljubljani. Udeležiti se ga sme vsak krščansko-socialen delavec ali vsaka krščansko-socialna delavka. Ker pa bo število udeležnikov omejeno, imajo prednost člani Jugoslovanske strokovne zveze. Vsa pojasnila daje odbor Jugoslovanske strokovne zveze v Ljubljani. Zato naj si delavci, ki se nameravajo udeležiti tega tečaja, zglase pisмено pri tem odboru, ob svojem dohodu pa naj se zglase osebno v odborovi pisarni v hiši Zadrufne zveze na Dunajski cesti, št. 32.

* **Potni listi** za Srbijo so popolnoma odpravljeni, tako, da potnikom, ki gredo v Srbijo in iz nje v Avstrijo, ni potreba nikakih potnih izkazil več.

* **Mleka in masla** je vedno manj. Le po praznikih ga je navadno preveč, ker gospoda takrat nima denarja. V čudnem strahu so bili zdaj na Dunaju in v drugih mestih. Vsled razširjenja kuge na parkljih in gobcu so poročali časopisi, da se bolezen lahko prenese po mleku in maslu tudi na človeka. Fini ljudje se boje bolezni. Na tisoče družin ni hotelo vzivati ne masla ne mleka. Dunajski mlekarnji so prišli v zadrego, kam bodo šli s svojimi izdelki. Naprosili so torej vsečake, napravili velik shod, kjer so veleuč-

ni strokovnjaki povedali bojazljivcem, da ni take nevarnosti. Ta poročila so poslali vsem večjim listom. Zdaj bo menda zopet boljše.

Slov. zrakoplovec Rusjan mrtev!

Ta vest je razžalostila vse Slovence. Zai, da je bila resnična. Rusjan se je v Belgradu dne 9. t. m. ubil. Vsem je znano, da se sedanja doba posebno peča z vprašanjem, kako bi bilo mogoče napraviti take priprave, s katerimi bi se lahko vozili ljudje po zraku. S tem vprašanjem se je bavil tudi gori imenovani goriški Slovenec Edvard Rusjan. Že leta 1900 je začel premišljevat, kako bi iznašel novo tako pripravo, imenovano aeroplan (aer je grška beseda in pomeni zrak, drugi del je tudi grškega izvora in pomeni tako pripravo, ki plava po zraku). Leta 1901 je napravil prvi tak model, in dne 26. novembra 1909 je napravil Rusjan prvi polet v zrak, in to na velikih Rojeah pri St. Andrežu. Prvi poskusi se mu niso prav dobro posrečili, in to vsled tega, ker ni imel pripravnega motorja, to je priprava, ki goni potem cel zrakoplov. Da bi si kupil nov motor, je šel tudi v Italijo, in slednjič je našel prijatelja Hrvata Merčepa, s katerim sta šla skupno v Pariz, kjer sta kupila motor, ki je stal 13.500 K. Od sedaj naprej so se mu vsi poleti v zrak imenitno posrečili. Trdili so celo, da je Rusjanov aparat veliko boljši, kot vsi drugi. Umevno je, da so ga Hrvatje v Zagrebu zlasti častili, ovili so mu glavo z lovorovim vencem ter ga nosili po vsakem vzletu na ramah od samega navdušenja. Takim prizorom je prisostvovala večtisočgla množica. Imel je namen, obhoditi s svojim aeroplanom vse jugoslovanske dežele in končno tudi turški Carigrad. Iz Zagreba se je vrnil zadnje dni decembra 1910 v Gorico, kjer smo ga videli na stari dan leta še čilega in zdravega — a žalibog tudi zadnjikrat. Prve dni novega leta se je podal v Belgrad, kjer je imel več srečnih plovnih poskusov, ki so se mu vsi imenitno posrečili. Sam srbski kralj Peter ga je enkrat občudoval ter mu izrazil svoje čestitke k tako srečnim vzletom. V ponedeljek, dne 9. t. m. ob 11. uri dopoldne je hotel napraviti vzlet pred zbrano tisočglo množico. Prisotni so bili ljudje iz najvišjih vojaških in civilnih krogov in nebroj drugih ljudi. Bilo je ravno ob 11. uri dopoldne, ko se je dvignil zadnjikrat v svojem življenju v zrak. Preplaval je že 1 kilometer, nato se lepo obrnil z namenom, da se vrne na svoje mesto, kar ga zagrabila močan piš vetra in ga treščil z velikansko močjo na tla. Pogled je bil strašen! Rusjan je ležal z zlomljenim tilnikom na tleh v mlaki svoje krvi; še je plapolala drobna iskrica življenja v njem — a po 10 minutah je izdahnul svojo dušo. Pogreb, ki se je vršil v četrtek, je bil velikanski. Sam srbski kralj je izrazil svoje sožalje nesrečni Rusjanovi družini v Gorici. Kraljevič Jurij je položil krasen venec na krsto Rusjanovo. H grobu so ga spremljale vojaške čete, telovadci, vsa družstva in vsi višji vojaški in civilni krogi z velikansko množico ljudi. Tamošnji trgovci so tudi sklenili, da postavijo temu slav. Slovcu krasen nagrobni spomenik.

Mariborski okraj.

m Maribor. Od katoliške vere k protestantizmu so zadnji čas prestopili: Leodegar Pruschak, visokošolec; Franc Pavel Fischer, poštni uradnik; Karoline König, pomožna delavka, Koroška ulica 90; Mihael Szakowitz, tehnik, Stolna ulica 8; Heinrich Scheidbach, knjigotrožec, Koroška ulica 9; Albin Ivančan, kamnosek, Gosposka ulica 31; Fr. Trummer, strojevodja v pokoju, Duhatschgasse 7. Ta mož kupuje sedaj s slivovko in je tudi agent neke zavarovalnice na življenje. Zdi se, da je posebno vnet protestant. Zakonska Anton in Marija Pototschnig, sprevednik v pokoju, ki stanujeta v ravno isti hiši, kakor Trummer, sta tudi ravno isti čas odpadla. Kakor zvezmo, so Pototschnikovi otroci dobili ob božičnici obleko pri Mahnerju. Nadalje so odpadli še: Fr. Heller, poštni nadoficial, Roman Pushek, trgovski uslužbenec, Jahn Rudolf, brivec, Tegethoffova cesta št. 64, in Eylert Marija, strojnikova žena, Puffgasse 17.

m Mariborske trgovce in obrtnike opozarjamo, da morajo dati svoje tehtnice, uteži in posodo vsake vrste znova pregledati pri meroizkusnem uradu. Pri reviziji, ki se bo kmalu vršila, bi bili drugače kaznovani.

Študenti pri Mariboru. Naše Katoliško slovensko izobraževalno društvo se letos zelo živahno razvija. Vsako soboto zvečer imamo predavanja, ki so za naše razmere primeroma dobro obiskana. Govorili so pri nas v zadnjem času dr. Verstovšek in urednika Kemperle in Žebot. V soboto dne 14. t. m. je pa predaval dr. Hohnjec o delovni pogodbi s posebnim ozirrom na strajk. Podal je mnogo zanimive statistike in označil naše stališče v tem vprašanju.

Socialni tečaj v Št. Ilju v Slovenskih goricah. Slovenska krščansko-socialna zveza bo priredila v Št. Ilju v Slovenskih goricah dvadnevni socialni tečaj in sicer dne 22. in 23. januarja v dvorani „Slovenskega Doma.“ Predavali bodo najboljši naši govorniki iz Maribora in drugod. Predavanja se bodo nanašala na najvažnejše predmete iz narodnega gospodarstva: razpravljala se bodo pereča socialna vprašanja in druge vevlačne točke. Tečaj se bo začel v nedeljo, 22. t. m. pop. Pozivamo Sentiljčane, da agitarijo med domačini za obilno udeležbo. Naša društva v Ja-